

ДІРТИРОДДА СУСПІЛЬСТВО

Любіть
Україну,
як сонце,
любіть,
як вітер,
і трави,
і води...

23 грудня 2016 року, № 24 (156)

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ЕКОЛОГІЧНЕ ВИДАННЯ

www.ekoinform.com.ua

Головний лісничий Леонід
Баришполець і лісничий Валентина
Сингаєвська серед зимової казки –
у шкільці декоративного розсадника
Білоберезького лісництва

Одна ялина за вікном

Дедалі більше українців саджають біля домівок не лише калину, а й вічнозелене деревце — аби щозими радував родину живий символ улюбленого свята

Микола ПУГОВИЦЯ,
Київська область,
фото автора

Саджанці в контейнерах чи горщиках, які б навесні можна було висадити у відкритий ґрунт, плекають та пропонують усім бажаючим лісівники. В Іванківському лісгоспі неабиякого досвіду в цьому набули працівники Білоберезького лісництва.

...І королева хвойних — ялиця

Чотири роки очолює лісництво Валентина Сиггаєвська. До того

майже два десятиліття обіймала посаду помічника лісничого. Ошатна контора розташована у чарівному куточку на околиці села з поетичною назвою Білий берег. Не випадково так зветься, бо омивається Тетерів-рікою з її білими піщаними берегами. Лісництво — наче казка серед лісу. Можна лише уявити, яка тут краса влітку. Та й узимку очей не відвести від припорошених снігом струнких сосен і зовсім юних їхніх пащадків. За адмініструванням — сучасна теплиця, а також дерев'яні короби, в яких під білою ковдрою дрімають, мріючи про весняне тепло, близько 200 тисяч штук сіянців сосни звичайної. В березні-квітні, залежно від погоди, лісівники перенесуть їх на лісосіки.

Особливо урочисто виглядає на фоні зимового бору шкілька декоративних порід — туї колоноподібної, кулеподібної й овальної, ялівців і самшитів різних видів, ялини колючої і навіть королеви серед хвойних — ялиці. Відколи Валентина Миколаївна лісничим, відтоді й займається декоративним розсадництвом.

— Спорудили капітальну теплицю на 10 тисяч саджанців, по-

ділили її навпіл, — розповідає. — В одній частині облаштували туманоподібний полив і проводимо зелене живцювання. Через рік живці переносимо до іншої половини, де полив дрібнокрапельний. Третього року саджанці вже в шкільці. Великим попитом користуються ялина та ялиця в контейнерах — населення їх жваво купує напередодні Нового року. Навесні висаджують на подвір'ях, вулицях і мають зелені красуні цілолітньо. Тепер у теплиці саджанців не побачите — на зиму, коли великі морози, переносимо у капітальний погріб на два відділення зі спеціальними стелажами. З настанням тепла повертаємо в теплицю, ставимо на агроволокно...

Прекрасні чотирирічні саджанці ялини та ялиці вітають нас у декоративній шкільці. Їх садять тут за схемою 0,5x0,5, для продажу викопують через ряд і тоді схема стає 1x1 — аби рослини мали більше простору для росту. За ініціативи директора підприємства Олександра Каланаца шкільні відділення тепер є в усіх восьми лісництвах — саджанці для вирощування їх передає Білоберезьке. Таким чином наближують

реалізацію посадкового матеріалу для населення.

Зелене живцювання для власних потреб проводять ще в Обуховицькому лісництві. Лісничий Василь Ковалевський і помічник лісничого Володимир Даниленко наголосили, що вирощують близько 20 порід, децицію теж продають у горщиках. Ялицю білу пробують навіть у культури вводити. Мають соснові насадження з домішкою модрині європейської. Це лісництво розташоване у центрі ботанічної пам'ятки природи — серед дубів і сосен віком понад 120 років. Незвично бачити на Поліссі дуби звичайні, що їх не обійняти двом чоловікам. Але такі тут ростуть і служать еталоном для лісівників.

Та повернемося до неодмінних атрибутів новорічно-різдвяних свят. Які ялинки користуються більшим попитом у людей — природні чи штучні? Які доцільніше прикрашати? Про це ведемо мову з помічником лісничого Феневицького лісництва Богданом Зелінським, котрого ми застали за підготовкою партії свіжозрубаних сосен до продажу.

— З погляду охорони довкілля ліпше використовувати ті, що вирощені й заготовлені на спеціальних плантаціях, ділянках, — каже. — Бо з чого виготовлені штучні? Переважно з пластику, нерідко зі шкідливих видів його, які містять різні токсичні елементи — фарбники, клей тощо. Рано чи пізно їх викидають на звалища і там лежатимуть вічно, бо такі відходи не розкладаються біологічно. Та й саме виробництво, як і утилізація пластмасових дерев на металевих каркасах, негативно впливає на довкілля. Інша справа лісові. Для вирощування новорічних ялинок використовуємо землі, не придатні для ведення сільського господарства, просіки під лініями електропередач, біля доріг. Якщо заговляємо їх у лісі, то там, де вони все одно мають бути зрубані під час догляду за молодняками, зокрема освітленні. Залежно від конкретних умов, на плантаціях вирощуються вони протягом 4—7 років, на їх місці висаджуються нові сіянці з відкритою кореневою систе-

*Помічник лісного Феневицького лісництва Богдан Зелінський:
«Пропонуємо живі символи Нового року на будь-який вибір»*

за ним і поступово лісгосп почав підніматися з колін. Останніми роками вже міцно стоїть на ногах. Які складові виробничих, економічних успіхів, поговоримо окремо. Нині ж акцентуємо на головному завданні, над яким працюють, — вирощення високопродуктивних лісів.

— Із загальної площі 43,6 тис. га понад 90% займає сосна звичайна, — розповів головний лісничий Леонід Баришполець. — Поточного року в усіх підрозділах виростили 5,3 млн сіянців її — це говорить про увагу, яку приділяємо основній для регіону лісоутворюючій культурі.

Разом з Леонідом Петровичем ідемо до Леонівського лісництва, де розташований потужний розсадник площею 3,5 га.

— Розбивали його над річкою Таль разом із сусідами — Фаневицьким лісництвом, — пояснює лісничий Іван Осипенко. — Колись тут був сінокіс, але заріс вербами, кущами. Викорчували їх, ділянку розчистили, обкопали канавою і вибраною зем-

мою. Лісництва займаються таким видом діяльності, аби порадувати дітвору — вона у більшості випадків не уявляє свята без зеленої красуні та подарунків під нею від Діда Мороза. Для лісових підприємств це ще й спосіб отримати додаткові кошти від реалізації, які підуть на створення нових насаджень, охорону та захист їх, на підвищення рівня життя трудівників галузі. Водночас це й нові робочі місця для населення, особливо сільського, що потерпає від безробіття...

У передсвяткові дні всі лісництва організували охорону сосен та ялин від самовільних рубок. У райцентрі, селах налагодили торгівлю хвойними — як свіжозрубаними, так і в контейнерах, горщиках. Пропонують також усім бажаючим гілочки шпилькових порід для створення різдвяних композицій.

Але не лише клопотами про свято живуть лісівники. Вони вже тепер готуються до весняної лісокультурної кампанії, під час якої належить посадити близько 200 га лісу.

До кожної ділянки — творчо

Лісничий Обуховицького лісництва Василь Ковалевський і помічник лісничого Володимир Даниленко у теплиці декоративних екзотів

лею підсиляли понижені місця. Крім того, із покинутих торфорозробок завезли чистий від бур'янів торф, розрівняли територію, поділили її навпіл і висіяли насіння сосни. Погляньте, які першокласні сіянці і в нас, і в сусідів — разом 2,5 млн штук. Влітку їх полинаємо водою з річки. Ще маємо близько 90 тис. штук у коробах, що на садибі лісництва. Вистачає не лише для своїх потреб, а й на продаж... Як і скрізь, турбує проблема шкідників. Помітили: якщо взимку на ділянці, де проводили рубку, спалити рештки, надто зрізані верхівки дерев, які полюбляє їсти вершинний короїд, то різко знизиться його кількість. Унаслідок зменшення кормової бази.

— Важливе значення має догляд за насадженнями, — додає помічник лісничого Валерій Савченко. — Проводимо їх кущорізами. Для боротьби зі злісним бур'яном куничником вдаємося до пініцирування, тобто обламування бокових гілок. Залишається тільки центральна і сосна за рік забезпечує приріст до 1 метра. Вона вискакує з обіймів буряну, крони змикаються й пригнічений куничник невдовзі пропадає. Ще одна напасть, з якою боремось, — об'їдання вер-

Іванківський лісгосп — один із найбільших у столичній області. За свою історію переживав різні періоди. Чи не найважчий — у другій половині 80-х, коли трапилася аварія на ЧАЕС. Близько двох тис. га забруднених лісів Макарівського лісництва відійшло тоді до 10-кілометрової зони, натомість влився Чорнобильський лісгосп, який базувався у Дитятках. Тепер це Оранське лісництво площею 2,5 тис. га, досі трудяться в ньому лісниками переселені Віктор Тимошенко, Михайло Недобой, Григорій Правик. Радіаційна ситуація загалом нормальна, деревина чиста. Не викликає тривоги і здоров'я членів колективу та їхніх родин, яке періодично перевіряють у спеціалізованих лікарнях.

У 2009 р. підприємство очолив Олександр Калапац. На той час мали 12 млн грн боргів, по півроку не виплачували зарплат. Новий керівник зумів згуртувати колектив, вселити в нього віру. Люди пішли

Як почувують себе зимової пори сіянці сосни звичайної, цікавляться лісничий Леонівського лісництва Іван Осипенко (в центрі), помічник лісничого Валерій Савченко (праворуч) і лісник Олег Сударєв

хівок рослин оленями. Розвелось їх чимало (усі мисливські угіддя в приватних руках) — трапляються стада і по 15 особин. Щоб зберегти сосну, верхівки обробляємо церваколом. Використовуємо його понад дві тонни за рік. Хоч і дорого, та що поробиш. Скажу й про кореневу губку. Якщо сосна була вражена, то на місці рубки садимо чисті культури берези повислої, дуба червоного. Вони оздоровлюють ґрунти і тому є надія, що наступні покоління не знатимуть, що таке губка.

...Це лише дешиця з багатого досвіду іванківських лісників. Про інші нюанси розповімо в наступній публікації. А насамкінець від невеличкого журналістського колективу редакції привітаємо всіх працівників галузі з Новим роком. Нехай 2017-й буде щедрим на мир, добро, злагоду, міцне здоров'я для вас і ваших родин.

Микола ПУГОВИЦЯ,
фото автора